

Kulutõhususe ja ravikindlustuse eelarve mõju hinnang

Teenuse nimetus	Suust mitte-eemaldatav funktsionaalne aparaat
Taotluse number	1098

1. Lühikokkuvõte taotlusest

Ettepaneku lisada tervishoiuteenuste loetellu teenus „Suust mitte-eemaldatav funktsionaalne aparaat“ esitas Eesti Ortodontide Selts. Teenust osutatakse klass II raskete hambumusanomaaliat ravis ja teenuse osutamise näidustusteks on peamiselt prognaatne hambumus sagitaalse lahiga 9 mm aga ka muud diagnoosid. Teenuse eesmärk on hambumusprobleemi korrigeerimine võimalikult patsiendisõbralikult ja sõltuvalt raskusastmest ka alternatiividest lühema ravi ajaga.

Taotletava teenuse peamine alternatiiv on suust eemaldatavad ortodontilised aparaadid, kuid need nõuavad pidevat patsiendi poolset koostööd. Selle puudumisel pikeneb ravi kestus ning tulemus ei pruugi jääda püsima. Suust mitte-eemaldatavad funktsionaalsed aparaadid patsiendi poolset koostööd ei nõua ja ennetavad aparaadi kadumise ja kandmise probleeme. Seega on suurem tõenäosus, et jõutakse soovitud eesmärgini ja ravist on kasu pikemas perspektiivis. Pärast kasvuperioodi on alternatiiviks ortognaatne kirurgia.

Taotletava teenuse ravi tulemus on nii kõvade kudede kui pehmete kudede profiili ehk välimuse paranemine, sagitaalse lahi vähenemine kuni normini, mälumisfunktsiooni paranemine ja uneapnoe patsientidel ka uneapnoe indeksi paranemine seoses alalõua muutunud asendiga. Lisaks väheneb traumaohht esihammastele ja seega ka nende asendamise vajadus. Lühiaegseid tulemusi võib peale suust mitte-eemaldatava funktsionaalse aparaadi suhu asetamist oodata juba 3 kuu möödudes, tavaline raviaeg 3-9 kuud.

Eestis on erinevad suust mitte-eemaldatavad funktsionaalseid aparaadid olnud kasutusel üle 10 aasta ja neid kasutatakse igapäevapraktikas.

2. Teenuse hinna põhjendus

Taotluses on välja toodud, et suust mitte-eemaldatava funktsionaalse aparaadi hind on ligikaudu 300 eurot, koos aktiveerimiste ja aparaadi eemaldamisega ligikaudu 400 eurot. Taotlusele ei ole lisatud nõutud vormil kuluarvestuse andmeid, mistõttu ei ole võimalik välja tuua teenuse maksumust kulukomponentide lõikes. Taotluse menetlemisega paralleelselt käib ka ortodontia teenuste kaasajastamise protsess, mille käigus arvutatakse välja teenuste täpsed hinnad. Ravikindlustuse eelarve mõju hindamisel on aluseks võetud taotluses toodud hinnang.

3. Kulutõhususe analüüs

3.1. kulude leidmine ja võrdlemine alternatiivsete teenuste kuludega

Eelmises punktis selgus, et ühe taotletava teenuse maksumus on ligikaudu 400 eurot. Taotletava teenuse peamine alternatiiv on tervishoiuteenuste loetelus olev teenus „Funktsionaalne aparaat hambumusanomaalia korrigeerimiseks“ (kood 5152) piirhinnaga 132,11 eurot. Meditsiinilise tõendus põhise hinnangu alusel kodeeritakse nimetatud teenust iga patsiendi puhul kaks korda, kuna aparaate

asetatakse patsiendile suhu tavaliselt 2 komplekti: parem ja vasak. Seetõttu on alternatiivse teenuse maksumus $2 \times 132,11 = 264,22$ eurot, millele lisandub aparaaadi aktiveerimise ja korrigeerimiste maksumus. Viimast ei ole taotluses eraldi välja toodud, kuid taotluse alusel on alternatiivse ravi kogumaksumus sama mis taotletava teenuse puhul.

3.2 patsiendi poolt tehtavad kulutused

Patsient tasub visiiditasu.

3.3 tulemuste hindamine ja võrdlemine alternatiivsete teenuste tulemustega

Taotluses esitatud uuringutes on toodud võrdlusi nii suust mitte-eemaldatava (Herbst) kui eemaldatava (Twin-Block ja Head-Gear- kuklatõmme) ravi tulemuste ja nende püsivuse kohta. Selgus, et need kõik on heade ravitulemustega aparaadid, kui need toimivad pidevalt, kuid suust eemaldatavate aparaatide puhul on viimastel aastatel probleemiks just patsientide vähene koostöövalmidus. Lapspatsientidel ei ole aega ega tahtmist kanda suust väljapoole ulatuvaid konstruktsioone, mida peab tulemuse saavutamiseks kandma 14-16 tundi ööpäevas 6-9 kuu jooksul ja ei saa turvalisuse kaalutlustel kasutada näiteks koolis või sportimisel. Taotluses esitatud aparaadid toimivad suu sees, diskreetsemalt ja toimiv jõud on pidev. Soovitud tulemuse võib saavutada alates 3-kuulise kasutamiseiga. Seega on taotletava teenuse puhul ravi tulemused etteprognoositavad ja saavutatavad suhteliselt kiiremini võrreldes alternatiividega.

Võrreldes taotletavat teenust ortodontilis-kirurgilise raviga, on kirurgilise ravi puuduseks pikenenud ravi kestus ja suuremad kulutused võrreldes kasvuperioodil tehtud mittekirurgilise ravimeetodiga.

Taotluses ei ole toodud taotletava teenuse ja selle alternatiivide ravitulemusi võrrdlevate uuringute tulemusi, mistõttu ei ole võimalik teha kulutõhususe analüüsi.

3.4 kulutõhususe uuringud taotletava teenuse kohta

Kulutõhususe uuringuid kirotsingul ei leitud.

4. Ravikindlustuse eelarve mõju prognoos

4.1 Teenuse mõju ravikindlustuse eelarvele ja võrdlus alternatiividega

Raske hambumusanomaalia diagnooside korral (*K07.2 - prognaatne hambumus sagitaalse lahiga 9 mm ja enam*) on taotluses esitatud suust mitte-eemaldatavat funktsionaalset aparaaati patsiendile asetades kasutatud tervishoiuteenuste loetelus olevat funktsionaalse aparaaadi koodi 5152 kahekordselt ning taotletava teenuse ja selle alternatiivi kulu on sama. Lisaks on taotluse lisaküsimuste vastusena välja toodud, et taotletava teenuse maht seni osutatud mahuga võrreldes oluliselt ei kasva, mistõttu on pigem tegemist ühe teenuse kulude asendumisega teise teenuse kuludega. Eelnevast tulenevalt lisakulu ravikindlustuse eelarvele ei kaasne.

Täpsemate arvutuste tegemiseks on eriaseltsiga vaja täpsustada taotletava teenuse hinnaarvutus, teenusele lisanduvad teenused ja nende kulu ning sama ka alternatiivse teenuse kohta.

4.2 Teenuse väär- ja liigkasutamise majanduslikud mõjud

Teenust osutatakse kindlaksmääratud meditsiinilistel näidustustel. Kas ja millist aparati on patsiendil vaja kasutada, otsustab ortodont peale põhjalikku diagnostikat, patsiendi kasvukõvera ja näo harmoonia analüüsimist. Eelnevalt tulenevalt on teenuse osutamise väär- või liigkasutamine ebatõenäoline.

4.3 Teenuse optimaalse kasutamise tagamise võimalikkus läbi kohaldamise tingimuste

Omaosaluse rakendamine ei ole põhjendatud, kuna ravi maksumus ei erine alternatiivist. Teenuse eest tasuvad ise patsiendid, kelle diagnoos ei kuulu haigekassa tervishoiuteenuste loetelus välja toodud diagnooside hulka.

Teenust osutatakse ravikindlustuse eelarvest vaid alla 19-aastaste isikute ortodontilisel ravil haigekassa tervishoiuteenuste loetelu § 76 lõikes 2 toodud diagnooside korral.

5. Kokkuvõte

Esitatakse lühikokkuvõtte koos hindaja selgituste ja põhjendustega tabeli kujul:

	Vastus	Selgitused
Teenuse nimetus	Suust mitte-eemaldatav funktsionaalne aparaat	
Ettepaneku esitaja	Eesti Ortodontide Selts	
Teenuse alternatiivid	Peamine alternatiiv on teenus „Funktsionaalne aparaat hambumusanomaalia korrigeerimiseks“	
Kulutõhusus	Ei hinnatud	Taotluses ja meditsiinilise tõenduspõhisuse hinnangus ei ole välja toodud taotletava teenuse ravitulemuste võrdlust alternatiividega
Omaosalus	Ei	
Vajadus	Teenuse maht aastas: 2016 – 350 2017 – 340 2018 – 330 2019 – 320 sh 1 teenus patsiendi kohta	
Teenuse piirhind	300-400 eurot	Täpne teenuse hind leitakse ortodontia teenuste kaasajastamise protsessi käigus
Kohaldamise tingimused	Teenust osutatakse vaid alla 19-aastaste isikute ortodontilisel ravil haigekassa tervishoiuteenuste loetelu § 76 lõikes 2 toodud diagnooside korral.	
Muudatusest tulenev lisakulu ravikindlustuse eelarvele aastas kokku	Esialgsete arvutuste kohaselt lisakulu ravikindlustuse eelarvele ei kaasne	

Lühikokkuvõte hinnatava teenuse kohta	Teenuse kasutuspraktika Eestis on pikaajaline ning põhjendatud. Lisaks ei kaasne teenuse lisamisega tervishoiuteenuste loetellu esialgsete arvutuste kohaselt olulist ravikindlustuse eelarve lisakulu.	
--	---	--